

Artikkelin tunnus: shp00444 (000.000)
Selkäpotilaan tutkiminen vastaanotolla
Duodecim
1999;115(16):1703-1713
Olavi Airaksinen ja Karl-August Lindgren

Nikamien välistä liikettä voidaan arvioida palpoimalla peräkkäisten nikaminen okahaarakeparien joustavuutta toisiinsa nähden. Okahaarakevälien tunnustelussa löytyvät nikamansiirtymät ja ligamenttivauriot. Myös interspinaaliligamentin arkuus voi olla viite segmentaalista toimintahäiriöstä.

Iskiasoire, jossa kipu säteilee polven alapuolelle, on sekä herkkä että luotettava diskusprolapsiin viittaava anamneesitieto (Deyo ja Tsui-Wu 1987). Prolapsin diagnoosia vahvistaa vielä potilaan kuvaama tunnottomuus, puutuminen tai voiman heikkeneminen raajassa (Ohlmarker ja Rydevik 1991). Osa prolapsipotilaista kuvaa raajaa kylmäksi ja selvästi erilaiseksi toiseen raajaan verrattuna.

Polvitaipeen yläpuolelle jäävä kipusäteily viittaa epäspesifiseen selkävaivaan, risti-suoliluunivel- (SI-nivel-) tai fasettinivelperäiseen syyhyn (Schwarzer ym. 1995a, McLain ja Pickar 1998). Nivusalueelle säteilevän kivun on kuvattu liittyvän vahvimmin SI-nivelen ongelmaan (Schwarzer ym. 1995b).

Risti-suoliluunivelen toimintaa arvioidaan etutaivutuksen yhteydessä palpoimalla suoliluiden takakärkien liikettä ja suhdetta toisiinsa. Normaalisti näissä liikkeissä todetaan pieni symmetrinen viive lannerangan koukistukseen nähden (Dvorak ja Dvorak 1992). Hakautuneessa risti-suoliluunivelessä suoliluun harjun takaosa nousee aikaisemmin kuin normaalisti. Asiaa voidaan tutkia vielä lähemmin asettamalla toinen sormi ristiluun päälle ja toinen suoliluun harjun takaosaan ja pyytämällä potilasta kumartumaan lonkasta suoraan kulmaan. Tällöin epäsymmetria tulee esille (Dvorak ja Dvorak 1992).

Suoliluun etu- ja takakärjen korkeusero voi viitata lantion kiertymiseen ja kallistumiseen. Jos kysymyksessä on alaraajojen pituusero, lyhyemmän jalan alle asetettava korotus voi korjata selän asennon mutta huonontaa sitä, jos syynä on risti-suoliluunivelen hakautuminen.

Miksi tuota hakautumista ei koskaan tutkita?
Sehän on todella yleinen vaiva!